

Wnioskodawca:

URZĄD MIEJSKI
w Cieszynie

Wpł. 22.06.2026

Załącz. **SEKRETARZ**

17868

gmail.com

BRM.1510.61.2026

Grypierek

Przewodniczący
Rady Miejskiej Cieszyna

Janusz Kolder

WNIOSEK OBYWATELSKI

Cieszyn, 22.06.2026 r.

Adresat:

Komisja Spraw Społecznych, Zdrowia i
Bezpieczeństwa Rady Miejskiej
Cieszyna
ul. Rynek 1, 43-400 Cieszyn

Sekretarz Miasta
Janusz Kolder
(3)

**w sprawie natychmiastowego wznowienia procedury Budżetu Obywatelskiego w Cieszynie i
uchwalenia nowego Regulaminu BO z uwzględnieniem mechanizmów naprawczych**

Działając jako mieszkanka Cieszyna, wnioskodawczyni zrealizowanego projektu BO „O! Hallera! Leśna strefa ciszy i relaksu w centrum Cieszyna” oraz uczestniczka IV Forum Obywatelskiego Cieszyna w dniu 19.06.2026 r., na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, zwracam się z wnioskiem o:

1. **Odrzucenie propozycji Burmistrza Miasta Cieszyna dotyczącej uchylenia uchwały nr IX/92/19 z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia Budżetu Obywatelskiego Miasta Cieszyna.**
2. **Podjęcie przez Komisję natychmiastowych działań legislacyjnych** mających na celu wypracowanie i uchwalenie **nowego Regulaminu Budżetu Obywatelskiego**, integrującego propozycje naprawcze zgłoszone przez mieszkańców podczas IV Forum Obywatelskiego Cieszyna, w celu przeprowadzenia głosowania jeszcze w bieżącym roku.
3. **Odwołanie się do Burmistrza Miasta Cieszyna o natychmiastowe zaniechanie działań zmierzających do zawieszenia BO w roku 2027** pod pretekstem oszczędności, a w zamian wdrożenie realnych procedur i harmonogramów realizacji zadań obywatelskich.

UZASADNIENIE

Odpowiedź Burmistrza (II zastępcy, P. Majora) z dnia 17 czerwca 2026 r. (znak BRM.0014.KSZB.3.2026), uzasadniająca faktyczne zawieszenie BO w roku 2027, jest w ocenie mieszkańców Cieszyna głęboko niesprawiedliwa, oparta na fikcyjnych przesłankach i niszcząca 13-letnią tradycję partycypacji społecznej w naszym mieście.

W pkt. 8. swojej odpowiedzi burmistrz odwołuje się do konsultacji społecznych projektu uchwały uchylającej BO, przeprowadzonych w dniach 2–16 czerwca 2026 r. **Oficjalne raporty z tych konsultacji, opublikowane 17 czerwca 2026 r. na portalu miejskim, zawierają fakty bulwersujące:**

- **Absolutne zero społecznej partycypacji:** Zarówno w raporcie z konsultacji z mieszkańcami, jak i w raporcie z konsultacji z NGO widnieje oficjalny zapis: „W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne uwagi” oraz **brak jakichkolwiek uczestników.**
- **Celowe ograniczenie informacyjne:** Taki stan rzeczy to bezpośredni skutek podjętej strategii komunikacyjnej Urzędu. Informację o konsultacjach zamieszczono wyłącznie w BIP, na stronie www miasta oraz na fizycznej tablicy ogłoszeń w urzędzie (sic!). Żaden z dotychczasowych

6100 23.06.26

wnioskodawców BO ani lokalnych liderów NGO nie został powiadomiony bezpośrednio, mimo że baza kontaktowa Wydziału Strategii takimi danymi dysponuje.

- **Wybiórcze traktowanie podmiotów:** Jedynym organem, któremu bezpośrednio przekazano Zarządzenie nr 0050.292.2026, była Cieszyńska Rada Seniorów. Pozostałych mieszkańców i organizacje pozarządowe odcięto od informacji.

Konsultacje te były **wnioskowane przez mieszkańców już we wrześniu i październiku 2025 r.** podczas spotkania w OCKiR z udziałem II zastępcy burmistrza P.Majora. Przez kolejne miesiące burmistrz nie zrobił nic, by zaangażować kilkusetosobową bazę projektodawców. Czerwcowe „fałszywe” konsultacje z zerową frekwencją miały posłużyć wyłącznie jako technokratyczna podkładka pod likwidację BO, co uważam za rażące naruszenie zasad dialogu obywatelskiego.

W pkt. 9. burmistrz przerzuca odpowiedzialność za brak procedur i opóźnienia na rzekome problemy realizacyjne. Jako wnioskodawczyni projektu „O! Hallera! Leśna strefa ciszy i relaksu w centrum Cieszyna”, wskazuję, że od ogłoszenia wyników w listopadzie 2024 r. do marca 2026 r. upłynęło **15 miesięcy**. To czas, w którym **burmistrz** dysponował wszystkimi narzędziami do sprawnego przygotowania inwestycji. Ponadto gotowy projekt nie doczekał się żadnej promocji ani oficjalnego otwarcia ze strony Gminy, mimo środków na promocję wydzielonych z BO na 2025!!!

Prawdziwym powodem zawieszenia BO nie są uwarunkowania formalne, lecz chęć wygenerowania pozornych oszczędności rzędu 500 tys. zł przy zadłużeniu miasta sięgającym **108 mln zł**. Ceną za to jest całkowita dewastacja kapitału społecznego.

Mieszkańcy nie chcą Zielonych Puli w ramach twardych inwestycji ogólnomiejskiego BO, jak sugeruje burmistrz (pkt. 6.). Przypominam, że podczas oficjalnej Narady Obywatelskiej mieszkańcy jednoznacznie odrzucili włączenie ekologii do ogólnego BO, postulując samodzielny Zielony Budżet Obywatelski (pilotażowo 200 tys. zł) oraz Młodzieżowy Budżet Obywatelski (strukturalnie wydzielony).

Wnosimy o wdrożenie wypracowanych przez nas, konkretnych mechanizmów naprawczych do nowego Regulaminu BO:

Propozycje mechanizmów naprawczych do nowego Regulaminu BO

Aby budżet partycypacyjny przestał być funduszem remontowym dla placówek oświatowych, a odzyskał swój integracyjny charakter, żądamy wprowadzenia następujących zapisów:

1. **Rygorystyczny zakaz agitacji w szkołach:** Bezwzględny zakaz promowania projektów szkolnych za pomocą oficjalnych kanałów placówek oświatowych (dziennik elektroniczny/e-dziennik, szkolne strony WWW, oficjalne profile w social media). Szkoły nie mogą konkurować z mieszkańcami o środki ogólnomiejskie przy użyciu publicznej infrastruktury komunikacyjnej.
2. **Kryterium bezwzględnej ogólnodostępności:** Wymóg pełnej dostępności efektów projektów dla każdego mieszkańca Cieszyna przez minimum 40 godzin tygodniowo (w tym w popołudnia i weekendy). Koniec z groźbami boisk i obiektów wybudowanych w ramach BO.
3. **Kategoryczne wyłączenie zadań statutowych gminy:** Całkowite wykluczenie z BO projektów remontowych, modernizacyjnych i doposażeniowych placówek oświatowych. Tego typu inwestycje to zadania własne gminy i muszą być finansowane wprost z budżetu głównego miasta.

4. **Wydzielenie Szkolnego Budżetu Obywatelskiego (SBO):** Przeniesienie aktywności szkół do osobnej, dedykowanej puli mikrograntów zarządzanej przez społeczności uczniowskie, co odciąży pulę ogólnomiejską.

Sposób przeprowadzenia czerwcowych konsultacji (0 uwag, 0 uczestników) oraz blokowanie realizacji projektów przez kilkanaście miesięcy to jaskrawy dowód na fikcję systemu, na którą jako mieszkańcy nie wyrażamy zgody. Żądamy natychmiastowego odrzucenia wniosku burmistrza i podjęcia prac nad nowym Regulaminem BO.

z noważaniem

w imieniu uczestniczek i uczestników
IV Forum Obywatelskiego Cieszyna

Załączniki:

1. Odpowiedź Burmistrza (II zastępcy P. Majora) z dnia 17 czerwca 2026 r. (Znak: BRM.0014.KSZB.3.2026) otrzymana przez Komisję Spraw Społecznych, Zdrowia i Bezpieczeństwa Rady Miejskiej Cieszyna w dniu 18.06.2026 r.
2. Oficjalne Raporty z przebiegu konsultacji społecznych projektu uchwały uchylającej BO z dnia 17.06.2026 r. (potwierdzające zerowy udział mieszkańców i NGO)
<https://www.cieszyn.pl/aktualnosci/9209/raporty-z-przebiegu-konsultacji-spolecznych-projektu-uchwaly-w-sprawie-uchylenia-uchwaly-w-sprawie-zasad-i-trybu-przeprowadzenia-budzetu-obywatelskiego-miasta-cieszyna>
3. Prezentacja z mechanizmami naprawczymi wypracowanymi na IV Forum Obywatelskim w Cieszynie.

Do wiadomości:

1. Burmistrz Miasta Cieszyna
2. Wydział Strategii i Rozwoju Miasta
3. Wydział Zamówień Publicznych, Inwestycji i Funduszy Unijnych
4. Miejski Zarząd Dróg

IV FORUM OBYWATELSKIE CIESZYN

19 czerwca 2026 r. – Sala „Otwartej. Miejsca aktywnej integracji”

Reforma Budżetu Obywatelskiego i Zieleni

Analiza dotychczasowych wyzwań oraz postulaty systemowej naprawy partycypacji społecznej w Cieszynie.

Diagnoza Kryzysu BO

Dlaczego obecny system partycypacji w naszym mieście wymaga gruntownej, systemowej przebudowy?

Patologia „Zawłaszczania” Budżetu

Dominacja Instytucji

Szkoły i przedszkola posiadają naturalną przewagę – bezpośredni dostęp do tysięcy rodziców i uczniów. Mobilizacja dużych grup powoduje masowe wygrywanie projektów szkolnych kosztem inicjatyw dzielnicowych.

Rezerwowy Fundusz Inwestycyjny

Budżet Obywatelski został zredukowany do roli dodatkowego funduszu remontowego na boiska i infrastrukturę oświatową. Traci na tym pierwotną rolę: finansowanie oddolnych idei mieszkańców.

Marginalizacja Ekologii w BO

6%

Projektów Zielonych (2015-2026)

Słabość obecnej formuły

W latach 2015–2026 tylko 3 z 45 zatwierdzonych projektów można uznać za bezpośrednio związane z ekologią i miejską zielenią. Głosy mieszkańców na rzecz ochrony klimatu i zielonej przestrzeni nikną w wyścigu o „twarde” inwestycje dużych podmiotów.

Martwe Projekty: „O! Hallera!”

Brak skuteczności w terenie

Projekt „O! Hallera!”, na którego realizację zabezpieczono 240 tys. zł., a oficjalnie widniał w urzędowych dokumentach jako „w realizacji”. W rzeczywistości prace ruszyły z rocznym opóźnieniem tj. W marcu 2026 r. i zakończyły się w 3 miesiące (w czerwcu 2026 r.). Gmina Cieszyn nie poinformowała w żaden sposób o jego zakończeniu, nie było promocji, ani otwarcia. Projekt gwarantował dostępność wszystkim mieszkańcom, a tymczasem nikt o nim nie wie.

Zawieszenie Budżetu Obywatelskiego bez gruntownej reformy realizacji zadań i rozliczenia urzędników to utrwalanie fikcji systemu.

Propozycje Naprawcze

Wprowadźmy skuteczne regulacje z innych miast,
które przywrócą budżet obywatelski mieszkańcom.

Kluczowe Filtry Regulaminowe

Ogólnodostępność

Wymóg dostępności projektów w szkołach dla każdego mieszkańca (minimum 40 godzin tygodniowo, w tym weekendy). Brak gromadzenia otwartych wcześniej boisk.

Zadania Statutowe

Wykluczenie projektów remontowych, doposażeniowych i modernizacyjnych placówek oświatowych. To zadanie własne gminy, finansowane z budżetu głównego.

Ograniczenia Promocji

Bezwzględny zakaz agitacji na terenie szkół za pomocą oficjalnych kanałów (dziennik elektroniczny, szkolne strony WWW i social media).

Szkolny Budżet Obywatelski (SBO)

- 🕒 **Koniec nierównej walki:** Szkoły przestają konkurować z mieszkańcami o środki z puli ogólnomiejscowej.
- 🕒 **Wydzielona pula:** Miasto przeznacza mniejszą, osobną pulę bezpośrednio dla społeczności szkolnych (wzorem Krakowa).
- 🕒 **Edukacja w praktyce:** Uczniowie samodzielnie zgłaszają projekty i decydują o rozwoju swojej szkoły w zdrowy sposób.
- 🕒 **Przestrzeń dla sąsiedztwa:** Mieszkańcy odzyskują szansę na projekty osiedlowe, lokalne i społeczne.

Narada Obywatelska ws. Zieleni

Wyrażna Wola Mieszkańców

Mieszkańcy Cieszyna podczas oficjalnej Narady Obywatelskiej finansowanej z KPO jednoznacznie odrzucili włączenie ekologii do ogólnego BO. Postulowali samodzielny Zielony Budżet (pilotażowo 200 tys. zł), powołanie jednostki „Zielony Cieszyn” oraz wdrożenie przejrzystego „Kalendarza Zieleni”. Zignorowanie tych wytycznych to budowanie fasadowej demokracji.

Budżet Obywatelski w Liczbach

Całkowite zadłużenie Cieszyna

108 mln zł (100%)

"Oszczędność" z zawieszenia BO

500 tys. zł
(0.46%)

Pilotaż Zielonego Budżetu:

Zawieszenie BO w celu rzekomych „oszczędności” stanowi margines długu miasta, niszcząc kapitał społeczny. Prawdziwe oszczędności tkwią w uszczelnieniu wydatków (jak np. „oszczędność” w budżecie miasta przez rok kwoty 240 tys. w zablokowanym projekcie O! Hallera!).

Kapitał Społeczny to Inwestycja

||

Budżet obywatelski ma wspierać integrację mieszkańców i budowanie lokalnej wspólnoty. Obecny system, w którym wygrywają projekty dysponujące bazami e-maili szkół, faworyzuje instytucje nad mieszkańcami. Budżet partycypacyjny nie jest funduszem naprawczym dla szkół.

||

– Stanowisko Mieszkańców na IV Forum
Obywatelskim

Czas na Dyskusję

Wypracujmy wspólne stanowisko, które prześlemy Radzie Miejskiej.

www.cieszyn.pl | IV Forum Obywatelskie • Cieszyn 2026

Propozycje mechanizmów naprawczych:

1. Kryterium ogólnodostępności (najważniejszy filtr)

Wprowadzenie wymogu bezwzględnej dostępności efektów projektu dla każdego mieszkańca (nie tylko uczniów/rodziców) przez cały rok, w tym w godzinach popołudniowych i w weekendy.

Propozycja zapisu: „Projekt realizowany na terenie instytucji publicznej musi być dostępny dla ogółu mieszkańców przez minimum [np. 40] godzin tygodniowo. Jeśli projekt ogranicza dostępność do terenu (np. poprzez grodzenie boiska, które wcześniej było otwarte), projekt nie może być finansowany z BO”.

2. Wyłączenie zadań statutowych gminy

Budżet obywatelski nie powinien zastępować budżetu inwestycyjnego miasta. Szkoły są utrzymywane z podatków i to w budżecie miasta powinny znaleźć się środki na ich remonty.

Propozycja zapisu: „Projekty obejmujące remonty, doposażenie lub modernizację obiektów, które stanowią zadania własne gminy w zakresie utrzymania infrastruktury oświatowej, są niedopuszczalne”.

Cel: Zmuszenie dyrekcji szkół do wnioskowania o środki w standardowym budżecie miasta, a nie „wyciągania” ich z puli obywatelskiej.

Propozycje mechanizmów naprawczych – c.d.:

3. Ograniczenia promocyjne

W wielu miastach (np. Gdynia) wprost zakazuje się wykorzystywania zasobów instytucji publicznych do promocji konkretnych projektów.

Propozycja zapisu: „Zabrania się wykorzystywania baz danych kontaktowych rodziców, uczniów, oficjalnych stron internetowych, profili społecznościowych szkół oraz systemów komunikacji elektronicznej (dzienniki elektroniczne) do prowadzenia agitacji na rzecz konkretnego projektu zgłoszonego do budżetu obywatelskiego”.

Działania promocyjne wewnątrz szkoły powinny być dozwolone wyłącznie w czasie prywatnym i poza oficjalnymi kanałami komunikacji placówki.

4. Alternatywa: Szkolny Budżet Obywatelski (SBO)

Zamiast walczyć z obecnością szkół w głównym BO, zaproponujcie stworzenie wydzielonego „Szkolnego Budżetu Obywatelskiego” (na wzór rozwiązań z Krakowa czy Wołomina).

Zasada: Miasto wydziela osobną, mniejszą pulę środków przeznaczoną wyłącznie na projekty szkolne, zgłaszane i wybierane przez samą społeczność szkolną.

Efekt: Szkoły przestają konkurować z mieszkańcami o środki z puli ogólnomiejskiej, co zdejmuje presję na „wyścig” mailowy i pozwala mieszkańcom odzyskać przestrzeń na projekty osiedlowe czy społeczne.